

Sobre la pèrdua del paper arbitral de la ciència en qüestions polítiques

Més enllà de la llengua

FERRAN SÁEZ MATEU

De la manera més inesperada, de cop i volta, el debat sobre la llengua ha tornat a revifar amb virulència. Aquesta vegada, el vell contenciós ha sorgit en relació al tractat interestatal que, dòcilment, hem convingut a anomenar *Constitució europea*. A més a més, ha provocat situacions fins ara inèdites, com l'escenificació governamental de compromís amb la llengua catalana que, tal com els malfiats habituals del terme ja vam pronosticar, era un gest buit de contingut. L'escenificació va anar degenerant fins a culminar en una mena de sarcasme públic: exhibir dos documents exactament iguals que –misteris de la naturalesa– estaven escrits en dues llengües diferents. Això sí: aaven acompanyats d'un enigmàtic *certificat* que de moment no ha vist ningú. Amb aquesta mofa es van aconseguir dues coses fonamentals des de la perspectiva de l'Estat espanyol (no del PP o bé del PSOE). La primera consistia a mostrar davant d'Europa que el català és un *patois* no normalitzat que origina conflictes. La segona pretenia ubicar el problema en una via morta, tot reconduint-lo a un enfrontament més o menys folkloric entre comunitats autònomes. Ambdós objectius s'han dut a terme satisfactoriament. L'estratagema del president Maragall –assumir com a propi el text escrit en valencià– va ser brillant. La del tàndem Moratinos / Zapatero, que es va limitar a fotocopiar l'original i entregar-lo per duplicat, va confirmar que el cèlebre *talante* és potser una modalitat amable de la politiqueria, aquella vella malaltia de la política que, tard o d'hora, acaba fent metàstasi en les institucions. Tot aquest episodi convida a fer-se una llarga llista de preguntes. ¿De debò hi ha algú que encara creu seriosament que el nou govern del PSOE vol avançar cap al reconeixement efectiu de la plurinacio-

nalitat de l'Estat espanyol? ¿On són ara els qui afirmen que els conflictes d'aquest tipus només eren cosa del PP? ¿I on s'han amagat aquests dies els intel·lectuals que, dia sí i dia també, s'esquinçaven la roba per qualsevol cosa que tingués a veure amb suposats despropòsits lingüístics? ¿On cauen, ara, els defensors del bilingüisme *sui generis* del Foro Babel, per exemple? ¿és que potser s'han passat al trilingüisme català-valencià-espanyol? I un filòleg com Juan Ramón Lodares, posem per cas, tan escrupolós en altres assumptes, ¿no té res a dir en una polèmica com aquesta? Un dels poquíssims avantatges d'aquest tipus de confrontacions és que permeten contemplar els veritables objectius de certes persones o grups en aparença preocupats per l'harmonia entre el català i el castellà i el seu marc legal. Si quedava algú –cosa que dubto– que encara s'empassava les habituals rodes de molí, ara deu estar perplex: el llautó s'ha vist de molt lluny. Si el volen veure encara de més a prop: www.forumbabel.net/

De bona fe, molts pensen, en tot cas, que aquest absurd merder només és una conseqüència del poder que actualment detenta la ultradreta blavera, integrada al PP del País Valencià des de fa anys. Aquesta anàlisi, a mig camí entre la ingenuïtat i l'autoengany, em sembla especialment desafortunada. El que ha passat té poc a veure amb els actuals hereus dels qui posaven bombes a la casa de Joan Fuster, i molt, en canvi, amb els qui a còpia de rialletes i *talante* continuen la feina erosiva envers la cultura catalana dels governs d'Aznar. Fixem-nos bé

en l'argücia legalista –que no argument legal– de Moratinos / Zapatero: “*es lo que pone en el Estatuto valenciano*”, etc. Certament, a l'Estatut de la Comunitat Valenciana hi diu que les dues llengües oficials són el valencià i el castellà. Molt bé. Però, què és, des d'una perspectiva científica, filològica, el valencià? Segons el cent per cent de filòlegs de la galàxia, una varietat dialectal del català, tan digna i respectable com la varietat que es parla a Girona, a Fraga, a Berga, a Maó o al meu poble (la Granja d'Escarp, comarca del Segrià). Així doncs, ¿on rau el problema suposadament *legal* esgrimit per l'actual govern socialista? ¿és que potser es pensen que a Brussel·les –o a Sebastopol, tant hi fa– ningú no coneix els rudiments de la filologia romànica? ¿Hi ha algú tan tronat que gosi afirmar que el francès que parlen els belgues valons és una llengua diferent de la que es parla a París, per exemple? El govern actual ha de ser respectuós amb el marc constitucional i estatutari vigents, sens dubte, però també amb la lògica, amb la

racionalitat, amb la ciència (en aquest cas, amb la filologia). A diferència del que opina Francisco Camps, no hi pot haver cap “voluntat política” que permeti inferir que la terra és plana o que els triangles tenen quatre costats. Miri, ho sento: la terra és rodona i els triangles tenen tres costats. Si el que vol és debatre si la terra és *esfèrica* en comptes de *rodona*, anem a un diccionari de sinònims i allí s'acaba la brega, perquè no hi ha res de substancial a parlar.

Una reflexió final. Darrere de tot això hi ha un problema gravíssim, un problema que va molt més enllà de la llengua, i que ja he denunciat en altres ocasions: la pèrdua del paper arbitral de la ciència en la presa de decisions polítiques. En el moment en què s'abandona el referent comú de la racionalitat, aleshores la confusió i el populisme es freguen les mans amb satisfacció. Han triomfat, com en aquest cas. Tot això no surt del no-res: hi ha un brou previ, molt espès, i no té res a veure amb la dreta blavera ni res per l'estil. Des del moment

en què la ciència és avaluada com una entitat malèfica, manipulada per les empreses multinacionals o per interessos polítics, etc. el projecte d'una societat emancipada i racional, formada per individus lliures i autònoms, queda tocada de mort. Per què? Doncs perquè aleshores és possible negar qualsevol evidència impunement, ja sigui filològica o de qualsevol altra índole. No, el problema no és la dreta blavera valenciana. El problema és més fondo. Està més enllà de la llengua, i caldria prendre'l en consideració molt seriosament.

• FERRAN SÁEZ MATEU. ESCRIPTOR I PROFESSOR A LA URL
FERRANSAEZ@HOTMAIL.COM

Ja no es pot esperar més!

JOSEP LLUÍS CLERIES

El passat dia 2 de novembre, vaig llegir en aquest diari l'article de la consellera Simó: *La gent gran amb dependència, un repte que cal afrontar*. En el diagnòstic general de la consellera hi puc estar d'acord, ja que, majoritàriament, es basa en el *Llibre blanc de la gent gran amb dependència*, que va ser promogut i realitzat pel govern de Convergència i Unió.

Però no puc estar gens d'acord amb l'acció, que en aquest sentit, ha portat a terme el govern tripartit durant aquest any 2004. La veritat és que, mentre el departament de Benestar i Família encara pensa què vol fer, ha paralitzat la majoria de prestacions i ajudes que ja funcionaven amb el govern de CiU. En tenim molts exemples: des de l'estanca ment de l'atenció domiciliària, que estava previst que seguís creixent, fins al

fet de no convocar cap programa de suport a les famílies que atenen persones grans amb dependència. El discurs del govern tripartit pot sonar bé, però a l'hora de passar de les paraules als fets, res de res.

Parlant del programa Viure en Família, impulsat pel govern de CiU, les sol·licituds presentades durant el segon semestre del 2003, que s'havien de resoldre durant l'exercici 2004, encara esperen resolució en la majoria dels casos. A més, totes les famílies que s'han trobat amb la necessitat d'atendre una persona gran amb dependència sobrevinguda durant l'any 2004 no s'han pogut acollir a cap ajut per manca de convocatòria.

Respecte a les places de residència assistida, les sol·licituds no es resolen, mentre hi ha 3.500 places buides disponibles en centres col·laboradors. La con-

sellera Simó va anunciar la construcció de 6.800 noves places en aquesta legislatura, però de moment el departament només ha continuat les obres de residències iniciades pel govern de CiU. Per cert, el president Maragall, en el debat de política general, va anunciar 1.500 noves places per al 2005. Mentre el govern no aconsegueix ni quadrar els números, els ciutadans i ciutadanes es desesperen a l'espera d'una plaça.

Els exemples de la manca d'iniciativa del departament de Benestar i Família són molts, una realitat especialment desencisant per als qui van arribar a creure que aquest govern tripartit seria progressista i dedicaria una especial importància a les polítiques socials. Però especialment desencisant és la manca de concreció de la consellera Simó, que en l'article esmentat afirma: “Des del govern tenim clares les eines bàsiques que posarem en funcionament entre aquest any i l'any vinent per afrontar aquests

reptes...”. Sap la consellera que ja som al mes de novembre? És cert que l'atenció de la gent gran amb dependència és un repte molt important que cal afrontar, però cal recordar al govern tripartit que afrontar vol dir actuar i no perdre un any o més en fer conjectures.

Hi ha una eina que ja és vigent, des de mitjans de gener passat, que és la llei de suport a les famílies, promoguda pel govern de Convergència i Unió i que va comptar amb el suport d'ERC al Parlament de Catalunya. Aquesta llei té, entre d'altres, un capítol dedicat a les “mesures destinades a famílies amb persones grans en situació de dependència”, que abracen tots els aspectes exposats. A més, aquestes prestacions i ajudes “es configuren com a drets subjectius de les persones beneficiàries”. Per què el departament de Benestar i Família en deu mesos no ha desplegat i aplicat globalment aquesta llei tal com reclamem des de CiU? Per què no respecta aquests drets reconeguts? Aquesta és una bona llei, però cal aplicar-la. Les lleis són per complir-les i ja no es pot esperar més.

• J.L. CLERIES I GONZÁLEZ. DIPUTAT DE CIU AL PARLAMENT